

การประเมินผลของการดำเนินงานโครงการ
“สถานประกอบการ ปลอดภัย ปลอดภัย กายใจเป็นสุข”
กรณีศึกษา บริษัท ฟุจิคุระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด
นวนครโรงงาน 2 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ปี 2563
The evaluation of the project, Disease-free, Safety, Physical and Mental
Wellbeing Enterprise, Fujikura Electronics (Thailand) Ltd.,
Klong Luang District, Pathumthani Province year 2020

จรัสศรี วันเพ็ญ วทม.(สุขศึกษา)

Charassri Wanpen M.S.(Health Education)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี

Pathumthani Province Health Office

Received: April 23,2021 Revised: April 27,2021 Accepted: May 31,2021

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลของการดำเนินงานโครงการ “สถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย กายใจเป็นสุข” กรณีศึกษา บริษัทฟุจิคุระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด นวนครโรงงาน 2 อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี เพื่อประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการสถานประกอบการ ปลอดภัย ปลอดภัย กายใจเป็นสุขใน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านทรัพยากรการสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านนโยบายองค์กร 2. ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ 3 ด้าน (ด้านปลอดภัย, ด้านปลอดภัย, ด้านกายใจเป็นสุข) 3. ด้านประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ การเจ็บป่วย การลา และผลผลิตของบริษัทรวมถึงปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานตามโครงการ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลจากใบรายการตรวจประเมิน ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสาร การเดินตรวจเยี่ยม การสัมภาษณ์ และการสังเกตจากผู้ศึกษา วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ผลการประเมินพบว่า 1. ด้านการสนับสนุนขององค์กร (ด้านนโยบาย) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน การใส่ใจต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมระหว่างองค์กรและชุมชน 2) ด้านกระบวนการดำเนินงานมี 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการดำเนินงานปลอดภัย ด้านการดำเนินงานปลอดภัย การดำเนินงานกายใจ เป็นสุข ด้านกระบวนการดำเนินงานตามเกณฑ์ฯ นั้น การดำเนินงานพัฒนาตามเกณฑ์โดยการสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ 3) ด้านผลการดำเนินงานตามโครงการสถานประกอบการ ปลอดภัย ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานการดำเนินงาน สถานประกอบการมีผลลัพธ์ของคะแนนรวมตามเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม (คะแนนร้อยละ 90 ขึ้นไป) โดยการจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้นเช่น 1) การวิเคราะห์สถานการณ์สุขภาพของพนักงานเพื่อนำไปวางแผนการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค 2) จัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านสุขภาพ เช่น โครงการลดน้ำหนัก การอบรมให้ความรู้ทางโภชนาการ การเฝ้าระวังโรคติดต่อ การปรับปรุงห้องน้ำห้องส้วมตามหลักสุขาภิบาล การประเมินภาวะสุขภาพจิต เป็นต้น สรุปว่าการเข้าร่วมโครงการสถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย

กายใจเป็นสุข ทำให้เกิดกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อดูแลส่งเสริมสุขภาพของพนักงาน และเอื้อให้สถานประกอบการสามารถดำเนินงานตามเกณฑ์การพัฒนาสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ดังนั้น ควรนำผลการศึกษานี้เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายขับเคลื่อนนโยบาย “แรงงานปลอดภัยและสุขภาพอนามัย” ให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การประเมินผลโครงการ สถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข บริษัทฟูจิคุระ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

Abstract

This study been conducted in order to evaluate the effectiveness of the project “Disease-free, safe, physical and mental wellbeing enterprise” in 3 groups of 1) resources and organizational policies 2) project’s three operational goals namely Disease free, Safety, and Physical and Mental Wellbeing 3) the impact of a project such as illness, office leave, products and challenges. Data were collected through evaluating checklists, documentary review, inspection, interview and observation. Frequency and percentage were used to present the descriptive analysis. It was found that 1) organizational policies consisted of employees’ participation and awareness of organization and community on health and environment 2) The operational process consisted of Disease free, Safety, and Physical and Mental Wellbeing. 3) The outcome of the “Disease free, Safety, and Physical and Mental Wellbeing” project met enterprise operational standard. The total evaluation score achieved excellent level (more than 90%) by arranging additional activities such as 1) analyzing employees’ health situation in order to formulate health promotion and disease prevention plan 2) arranging health related projects/ activities i.e weight reduction, nutrition training, communicable disease surveillance, bathroom and latrine sanitation adjustment and mental wellbeing assessment. In conclusion, participation in the “Disease free, Safety, and Physical and Mental Wellbeing” project resulted in practical process to promote employees’ health and enabling an enterprise to operate in line with the criteria of “Disease free, Safety, and Physical and Mental Wellbeing”. The study results should be used as a policy suggestion to implement a more practical “Safe and Healthy Employees” project.

Keywords : The effectiveness of the project, Disease-free, Safety, Physical and Mental Wellbeing Enterprise, Fujikura Electronics (Thailand)-Ltd., Klong Luang District, Pathumthani Province

บทนำ

โรคจากการประกอบอาชีพ หมายถึง โรคหรือการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับคนทำงาน โดยมีสาเหตุจากการสัมผัสสิ่งคุกคามสุขภาพในที่ทำงาน ซึ่งอาการเจ็บป่วยเกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานในขณะที่ทำงานหรือหลังจากการทำงานเป็นเวลานาน ๆ หรือลาออกจากราชการนั้นแล้ว⁽¹⁾ สำหรับข้อมูลโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พบว่าจังหวัดปทุมธานีมีอัตราป่วยสูงสุดด้วยโรคกระดูกและกล้ามเนื้อจากการทำงาน (100 ต่อประชากรพันคน) รองลงมา โรคพิษสารตัวทำลายอินทรีย์ (72 ต่อประชากรพันคน) โรคปอดฝุ่นหิน (43 ต่อประชากรพันคน) และโรคประสาทหูเสื่อมจากเสียงดัง (43 ต่อประชากรพันคน)⁽²⁾ จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประชากรวัยทำงานยังคงประสบปัญหาด้าน สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน นอกจากนี้ยังพบว่า ประชากรกลุ่มวัยทำงานเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้นจะพบปัญหาสุขภาพมากขึ้น เนื่องจากความเสื่อมถอยของร่างกาย และหากไม่ได้รับการสร้างเสริมสุขภาพหรือดูแลสุขภาพที่ดีอาจนำไปสู่การเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ทั้งที่สามารถป้องกันได้ด้วยการสร้างคุณภาพชีวิตด้วยตนเองและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โครงการสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย ใจเป็นสุข เป็นโครงการหนึ่งที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานประกอบการมีการดูแลพนักงานให้มีสุขภาพที่ดี ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม และเป็นกำลังของการผลิตผลงานของสถานประกอบการให้เจริญรุดหน้า

จังหวัดปทุมธานี (ยอดสะสมในปีพ.ศ.2562) มีสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการจำนวน 401 แห่ง และเพื่อทราบผลสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้ทำการประเมินผลโครงการสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย ใจเป็นสุข กรณีศึกษา บริษัทฟูจิคุระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด นครโรงงาน 2 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีขึ้น เพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุงให้โครงการสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย ใจเป็นสุข เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์และวิธีการศึกษา

ระยะเวลาในการดำเนินงาน การประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการเดือนมีนาคม - กรกฎาคม พ.ศ.2561 และประเมินผลหลังเข้าร่วมโครงการอีกครั้งในเดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน พ.ศ.2563 ใน บริษัทฟูจิคุระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด นครโรงงาน 2 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นบริษัทที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย ใจเป็นสุข ในระดับดีเยี่ยมระดับประเทศ จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา รูปแบบการศึกษาเป็นแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามความสมัครใจ เป็นแบบวิจัยเชิงประเมินผล (evaluation research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบประเมิน แบบบันทึก และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษานำมาจากแบบการตรวจประเมิน (audit checklist) เกณฑ์การพัฒนสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย ใจเป็นสุข ของกองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค⁽³⁾ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หมวด

หมวดที่ 1 ด้านการสนับสนุนขององค์กร (ด้านนโยบาย) ประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย การสร้างค่านิยมวิสัยทัศน์ การจัดตั้งแกนนำโครงการ การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในกิจกรรม การติดตาม ทบทวน ประเมินผลเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน การใส่ใจต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมระหว่างองค์กรและชุมชน

หมวดที่ 2 ด้านการปลอดโรค ประกอบด้วย การบันทึกข้อมูลสุขภาพ การตรวจสุขภาพ การให้ความรู้ด้านสุขภาพ การให้บริการรักษาเบื้องต้นและการส่งต่อ

หมวดที่ 3 ด้านการดำเนินงานด้านปลอดภัย ประกอบด้วย การบันทึกข้อมูลสุขภาพอุบัติเหตุจากการทำงาน อาคารสถานที่ บริเวณที่จำหน่ายอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ การทำงานที่ปลอดภัย เครื่องจักรอุปกรณ์ เครื่องใช้ระบบไฟฟ้า การป้องกันอัคคีภัยและสาธารณภัย แสงสว่าง การระบายอากาศ เสียง ความสั่นสะเทือน สารเคมี และขยะ

หมวดที่ 4 ด้านการดำเนินงานด้านกายใจเป็นสุข ประกอบด้วย กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิต กิจกรรมการเห็นคุณค่าของผู้ปฏิบัติงานและครอบครัว การประเมินสุขภาพจิต

การรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจประเมินตามแบบประเมิน แบบบันทึก และแบบสัมภาษณ์ จากแบบการตรวจประเมิน (audit checklist) เกณฑ์การพัฒนาสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ของกองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค หากมีผลงานเท่ากับร้อยละ 100 คิดเป็น 2 คะแนน มีผลงานมากกว่าร้อยละ 50 คิดเป็น 1 คะแนน และมีผลงานน้อยกว่า 50 คิดเป็น 0 คะแนน พร้อมทั้งให้คำแนะนำการดำเนินการตามหมวดต่าง ๆ เพื่อให้ทางบริษัทนำไปพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

การแจกแจงความถี่ เป็นจำนวนร้อยละ โดยนำคะแนนเต็มในแต่ละหมวดและคะแนนที่ได้ในหมวดนั้น มาคำนวณตามสัดส่วนของจำนวนข้อคำถาม แบ่งระดับการประเมินออกเป็น ร้อยละ 60 - 79 ขึ้นไป อยู่ในระดับดี ร้อยละ 80 - 89 อยู่ในระดับดีเด่น ร้อยละ 90 ขึ้นไป อยู่ในระดับดีเยี่ยม

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป บริษัท พูจิคูระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด นวนครโรงงาน 2 มีพนักงาน 1,600 คน เป็นโรงงานผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ด้าน Power and Telecommunication (ร้อยละ 58) รองลงมาคือ Automotive (ร้อยละ 21) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทั่วไป (ร้อยละ 18) และอื่น ๆ (ร้อยละ 3) มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยวิชาชีพ จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล 5 คน พยาบาลวิชาชีพ 2 คน

ตารางที่ 1 ผลการประเมินด้านทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านการดำเนินงานด้านปลอดโรค ด้านปลอดภัย และด้านกายใจเป็นสุข

ผลการประเมิน	การประเมินงานด้านทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงาน	การดำเนินงานด้านปลอดโรค	การดำเนินงานด้านปลอดภัย	การดำเนินงานด้านกายใจเป็นสุข
จำนวนข้อคำถาม	12	22	23	20
คะแนนเต็ม	24	44	46	40
คะแนนที่ได้ก่อนการดำเนินงาน	16	23	40	13
คะแนนที่ได้หลังการดำเนินงาน	22	38	45	36
ร้อยละของคะแนนก่อนดำเนินงาน	66.7	52.3	87.0	32.5
ร้อยละของคะแนนหลังดำเนินงาน	91.7	86.4	97.8	90.0
ระดับการประเมินก่อนดำเนินงาน	ดี	ไม่ผ่าน	ดีเด่น	ไม่ผ่าน
ระดับการประเมินหลังดำเนินงาน	ดีเยี่ยม	ดีเด่น	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงผลการประเมินด้าน
ทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงานจำนวน 12 ข้อ คิดเป็น
24 คะแนน พบว่าได้คะแนน 22 คะแนน คิดเป็นร้อยละ
91.7 ผ่านเกณฑ์ในระดับดีเยี่ยม

ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานด้าน
ปลอดภัย จำนวน 22 ข้อ คิดเป็น 44 คะแนน พบว่าได้
คะแนน 38 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.4 ผ่านเกณฑ์ใน
ระดับดีเด่น

ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานด้าน
ปลอดภัย จำนวน 23 ข้อ คิดเป็น 46 คะแนน พบว่าได้
คะแนน 45 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.8 ผ่านเกณฑ์ใน
ระดับดีเยี่ยม

ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานด้าน
กายใจเป็นสุข จำนวน 20 ข้อ คิดเป็น 40 คะแนน พบว่า
ได้คะแนน 36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.0 ผ่านเกณฑ์
ในระดับดีเยี่ยม

ตารางที่ 2 ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาสถานประกอบการตามเกณฑ์สถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย กายใจเป็นสุข

1. คุณลักษณะของสถานประกอบการ การมีผลต่อผลลัพธ์การพัฒนาตาม เกณฑ์	- จำนวนบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เช่น เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย วิชาชีพ ผู้จัดการด้านบุคลากรหรือฝ่ายบุคคล มีผลลัพธ์การดำเนินงานที่ดี เว้นการมีพยาบาลปฏิบัติงานในห้องพยาบาลที่มีบทบาทน้อย - การผ่านการประเมินตามมาตรฐานต่าง ๆ มีผลลัพธ์การดำเนินงานที่ดี แต่มี ข้อสังเกตว่ายังมีคะแนนการประเมินด้านกายใจเป็นสุขและด้านปลอดภัยต่ำ ทั้งที่ผ่านการประเมินมาตรฐานหลายด้านก็ตาม
2. การสนับสนุนของหน่วยงาน	- การเสริมด้านเครื่องมือ - แนวทางการดำเนินงาน - สื่อ และทรัพยากร
3. ด้านการออกแบบรายละเอียด เกณฑ์สถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย กายใจเป็นสุข	- มีความชัดเจนในแต่ละส่วน - มีความเข้าใจง่าย - สถานประกอบการที่สมัครเข้าร่วมโครงการสามารถนำไปใช้หรือปรับใช้ให้ เหมาะกับการดำเนินงานที่มีอยู่ก่อนแล้ว

การเปรียบเทียบประสิทธิผลทั้งสามด้านของการ
ใช้เครื่องมือพัฒนาสถานประกอบการที่สร้างขึ้น ซึ่ง
ประกอบด้วย 1) ด้านทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงาน
ด้านนโยบายองค์กร ประกอบด้วย การสนับสนุนองค์กร
การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ การมีส่วนร่วมของ
ผู้ปฏิบัติงาน การใส่ใจต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมระหว่าง
องค์กรและชุมชน (2 ด้านกระบวนการดำเนินงานของ

โครงการ 3 ด้าน ประกอบด้วย 2.1 ด้านปลอดภัย
2.2 ด้านปลอดภัย 2.3 ด้านกายใจเป็นสุข 3) ด้าน
ประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการ
4) ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานตามโครงการ โดย
ในภาพรวมสถานประกอบการมีค่าเฉลี่ย ร้อยละของ
คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับดีเด่นและดีเยี่ยม ซึ่งอภิปราย
รายด้านได้ดังนี้

1. ด้านทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านนโยบายองค์กร

จากผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการสนับสนุนขององค์กรของสถานประกอบการมีคะแนนหลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณารายละเอียดรายชื่อที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ได้แก่ การสนับสนุนองค์กร การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ และการจัดตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน การติดตามทบทวนและประเมินผลเพื่อการพัฒนา

2. ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ

2.1 ด้านปลอดภัยพบว่า ประสิทธิภาพของงานดำเนินการด้านการดำเนินงานปลอดภัยเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณารายละเอียดรายชื่อพบว่า การบันทึกข้อมูลสุขภาพ กิจกรรมลด เลิก บุหรี่ สุรา และสิ่งเสพติด กิจกรรมส่งเสริมโภชนาการ มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน อยู่ในระดับดีเด่น

2.2 ด้านปลอดภัยพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการดำเนินงานปลอดภัยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเนื่องจากหัวข้อการประเมินส่วนใหญ่ต้องมีการปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย เมื่อพิจารณารายละเอียดรายชื่อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องน้ำ ห้องส้วม ระบบไฟฟ้า ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีเยี่ยม

2.3 ด้านกายใจเป็นสุข พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการดำเนินงานกายใจเป็นสุขเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณารายละเอียดรายชื่อพบว่า กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิต กิจกรรมการเห็นคุณค่าของผู้ปฏิบัติงานและครอบครัว มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีเยี่ยม

3. ด้านประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการ

จากผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานโครงการฯ ของสถานประกอบการมีร้อยละของคะแนน

การประเมินสถานประกอบการหลังการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม โดยมีการพัฒนาการดำเนินงานตามเกณฑ์การพัฒนา

วิจารณ์

การดำเนินงานทั้ง 3 ด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของลูเมง และคณะ⁽⁴⁾ พบว่าการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพในสถานที่ทำงาน เช่น การจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษา จัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน การออกกำลังกาย การใช้เทคโนโลยีและแรงจูงใจ กลยุทธ์เหล่านี้สามารถช่วยในการกำหนดโปรแกรมสุขภาพที่ดีที่สุดในที่ทำงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของสถานที่ทำงาน และปัจจัยความเสี่ยงด้านสุขภาพของพนักงาน การศึกษาของมวงคูล การ์ธงามพรธณ และคณะ พบว่าควรจัดกิจกรรมให้ข้อมูลความรู้และทักษะแก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิดความตระหนักและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพไปสู่การมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการใช้สุขภาพดี⁽⁵⁾ การศึกษาของยีนงานเจีย และคณะ พบว่าวัฒนธรรมสุขภาพส่วนบุคคลการออกกำลังกายและการสูบบุหรี่อาจมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพในสถานที่ทำงาน⁽⁶⁾

ในการเข้าร่วมโครงการสถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย กายใจเป็นสุข และนำเกณฑ์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ นั้น หน่วยงานที่รับสมัครหรือสถานประกอบการควรมีการวิเคราะห์ว่าเป็นสถานประกอบการนั้นมี health hazards ประเภทใด มีความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการทำงาน จากพฤติกรรม โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือทางสุขภาพจิต เพื่อจะได้นำเครื่องมือมาประยุกต์ใช้ให้ตรงกับประเด็นปัญหาสุขภาพเฉพาะในแต่ละสถานประกอบการ

การพัฒนาองค์ความรู้ในแต่ละโรคที่สำคัญกับกลุ่มวัยแรงงานที่จำเป็นต้องทราบ โดยสำนักงานประกันสังคมจะสนับสนุนการอบรมพัฒนาศักยภาพแรงงาน ซึ่งจะนำร่องในสถานประกอบการบางแห่งก่อน โดยอาจจะเริ่มจากสถานประกอบการที่ดำเนินการศูนย์สุขภาพดีวัยทำงานนำร่อง

การศึกษานี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี หมายเลขรับรอง PPHO-REC 2563/013

ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการยกระดับการบริหารจัดการให้ผู้ปฏิบัติงานมีสุขภาพอนามัยทั้งมิติกายและใจ สถานที่ปฏิบัติงานเป็นสถานที่ที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค มีความปลอดภัย ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงควรนำผลการศึกษารั้งนี้ไปเป็นข้อผลักดันการสร้างกลไกให้สถานประกอบการดำเนินการตามเกณฑ์การพัฒนาสถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุข ให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงแรงงาน ผลักดันให้สถานประกอบการทุกขนาดมีการพัฒนาตามเกณฑ์สถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุข เสริมจากการที่สถานประกอบการผ่านการประเมินด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมการทำงานจากหน่วยงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือเกณฑ์อื่น ๆ เช่น ISO, มอก18001. เป็นต้น เนื่องจากเกณฑ์เหล่านี้ไม่มีรายละเอียดเชิงลึกมากเท่ากับเกณฑ์การพัฒนาสถานประกอบการปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุข ที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสุขภาพของวัยทำงาน

เอกสารอ้างอิง

1. ภิญญา ใจดีเจริญ. อาชีวอนามัยคืออะไร?. โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 3 อินเตอร์ [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2563]. แหล่งข้อมูล: https://www.chularat3.com/knowledge_detail.php?lang=th&id=525
2. ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เขตสุขภาพที่ 4 จังหวัดปทุมธานี. 2562. [สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2563]. แหล่งข้อมูล: https://hdcservice.moph.go.th/hdc/reports/page.php?cat_id=f16421e617aed29602f9f09d951cce68
3. สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางการดำเนินงานสถานประกอบการ ปลอดภัย ปลอดภัย ใจเป็นสุข. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พุทธศาสนาแห่งชาติ; 2556.
4. Meng L, Wolff MB, Mattick KA, Dejoy DM, Wilson MG, Smith ML. Strategies for worksite health interventions to employees with elevated risk of chronic diseases. Saf Health Work [internet]. 2017 [cited 2020 May 12]; 8(2): 11729-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5447415/pdf/main.pdf>
5. มงคล การุณงามพรรณ, สุดารัตน์ สุวาริ, นันทนา น้ำฝน. พฤติกรรมสุขภาพและภาวะสุขภาพของคนทำงานในสถานประกอบการในเขตเมืองใหญ่ กรณีศึกษาพื้นที่เขตสาทร. วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์ [อินเทอร์เน็ต]. 2555 [สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2563]; 32: 5166-. แหล่งข้อมูล: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/nur-psu/article/viewFile/4010/4592>
6. Jia Y, Gao J, Dai J, Zheng P, Fu H. Associations between health culture, health behaviors, and health-related outcomes. A cross-sectional study. PLoS One [Internet]. 2017 [cited 2020 May 11]; 12(7): e0178644. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5528893/pdf/pone.0178644>